

โครงการสนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชนปี ๒๕๕๔

“ การจัดกิจกรรมสวัสดิการชุมชนนั้น สิ่งสำคัญคือ เราต้องคำนึงถึงความสามารถของชุมชนเอง และควรตระหนักว่าการจัดสวัสดิการชุมชนนั้นไม่ใช่ระบบประกันชีวิต เพราะแท้จริงแล้ว การจัดสวัสดิการชุมชนเป็นกระบวนการของชุมชนที่มุ่งเน้นการจัดการตนเอง การให้ความช่วยเหลือกันและกันฉันท์ญาติมิตร ให้ความรักความเอื้ออาทรต่อกัน ให้การดูแลเอาใจใส่กันและกัน ทำให้การจัดสวัสดิการมิใช่เพียงแค่การแจกเงินเท่านั้น แต่สวัสดิการเป็นทั้งกำลังใจ กำลังทรัพย์ และความรู้ เป็นกระบวนการของการให้อย่างมีคุณค่า รับอย่างมีศักดิ์ศรี มีส่วนร่วมเป็นธรรมและเท่าเทียม

ดังนั้นกระบวนการจัดการสวัสดิการชุมชนจึงมีความลึกซึ้ง ค่อยเป็นค่อยไป เปรียบเสมือนต้นไม้ที่ค่อยๆ เติบโต หยั่งรากลงดินอย่างแข็งแรง มั่นคง กองทุนสวัสดิการชุมชนหลายกลุ่มที่ประสบความสำเร็จก็เรียนรู้ และใช้เวลาในการพัฒนามายาวนาน

ด้วยเหตุนี้เอง การสนับสนุนจากภาครัฐจึงไม่ใช่มุ่งหมายจะให้เงินเพื่อจูงใจที่จะให้เกิดการจัดตั้งสวัสดิการชุมชนโดยไม่มีความพร้อมแต่อย่างใด หากแต่การสมทบนั้นๆ มุ่งหมายเพื่อสนับสนุนกระบวนการที่ชุมชนได้ริเริ่ม ลงมือทำมาแล้ว เป็นการหนุนเสริมเติมเต็มกำลังใจสำหรับชุมชนผู้ริเริ่มก่อการดีทุกแห่ง และเพื่อขยายผลให้สวัสดิการชุมชนเป็นหลักในการจัดสวัสดิการชุมชนท้องถิ่น ”

เกณฑ์การพิจารณาอนุมัติงบประมาณสมทบกองทุนสวัสดิการชุมชน ปีงบประมาณ ๒๕๕๔

รัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชน มุ่งเน้นให้ภาคประชาชนเป็นผู้ริเริ่มเป็นเจ้าของและดำเนินการด้วยตนเองจนมีคุณภาพระดับหนึ่งก่อน และได้รับการสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรัฐจึงสนับสนุนด้านการสมทบกองทุนสวัสดิการชุมชนในรูปแบบ ๑ กองทุน ๑ ตำบล ๑ กองทุน ๑ เทศบาล โดยมีเกณฑ์ในการสนับสนุน ดังนี้

หลักการสำคัญในการดำเนินงานโครงการสนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชน ปี ๒๕๕๔

๑. มุ่งเน้นการดำเนินงานเพื่อให้เกิดคุณภาพที่นำไปสู่ความเข้มแข็งที่ยั่งยืนของกองทุนสวัสดิการชุมชนเป็นหลัก โดยคำนึงถึงการสร้างขบวนการ การเปลี่ยนแปลงภาคประชาชน สร้างมิติทางสังคมให้เกิดการเกื้อกูลกัน และสร้างความกระตือรือร้นจัดการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเชิงปริมาณได้

๒. เครือข่ายสวัสดิการชุมชนทุกระดับในพื้นที่เป็นแกนหลักในการขับเคลื่อนงานสร้างเจตนารมณ์การสร้างสวัสดิการ และเป้าหมาย สร้างความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาสังคม

๓. ดำเนินการยกระดับและต่อยอดจากงานสวัสดิการชุมชนที่ขบวนการชุมชนดำเนินการอยู่ เป็นกระบวนการภาคประชาชน สร้างเวทีสาธารณะ และบูรณาการกับงานพัฒนาด้านอื่นๆ โดยเฉพาะการเชื่อมโยงกับการพัฒนาองค์กรการเงินชุมชนและการบริหารจัดการแบบธรรมาภิบาล

๔. ในกระบวนการทำงานต้องสร้างการเรียนรู้และการจัดการความรู้ เพื่อการพัฒนาสวัสดิการชุมชนทั้งในการปฏิบัติและวิชาการ

เป้าหมายดำเนินการ

๑. สนับสนุนการพัฒนาความเข้มแข็งของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลที่มีการจัดตั้งแล้ว ให้มีคุณภาพในการบริหารจัดการ และสามารถดูแลสมาชิกและผู้ด้อยโอกาสได้กว้างขวางทั่วถึง
๒. สนับสนุนให้เกิดขยายผลการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนใหม่ให้ครอบคลุมพื้นที่ตำบล เมืองทั่วประเทศ
๓. การจัดตั้งและพัฒนากลไกการขับเคลื่อนและกลไกการสนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชน ทั้งในระดับชาติและระดับจังหวัด ของชุมชนและองค์กรต่างๆ ที่จัดอยู่ให้เกิดการบูรณาการและการบริหารจัดการที่ดีเอื้อต่อการจัดสวัสดิการโดยชุมชน
๔. สร้างและพัฒนางานความรู้ และการจัดการความรู้เพื่อนำสู่การพัฒนา นโยบายและ กฎหมายอย่างต่อเนื่อง พัฒนากองทุนสวัสดิการชุมชนสู่บ้านาณภาคประชาชนสร้างความมั่นคงของชีวิต

การสนับสนุนงบประมาณกองทุนที่จัดตั้งก่อนการดำเนินโครงการสนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชน มีหลักเกณฑ์ ดังนี้

กองทุนที่จัดตั้งแล้ว หมายถึง กองทุนสวัสดิการชุมชนที่มีการจัดตั้งขึ้นก่อนโครงการนี้ (ก่อนวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๒)

๑. เป็นกองทุนสวัสดิการชุมชนที่ประชาชนจัดตั้งขึ้น ดำเนินการจัดสวัสดิการชุมชนในพื้นที่ระดับองค์การบริหารส่วนตำบล หรือระดับเทศบาล เทศบาลเมือง เทศบาลนคร และรับเขตของ กรุงเทพมหานคร ที่มีการจัดตั้งและดำเนินการจัดสวัสดิการชุมชนมาแล้วไม่ต่ำกว่า ๑ ปี ได้รับรองจากสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน หรือได้รับการรับรองการจดทะเบียนเป็นองค์กรสวัสดิการชุมชนจากกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม รับรองว่ามีการจัดตั้งจริง
๒. สมาชิกและผู้รับประโยชน์กองทุนสวัสดิการชุมชน มีข้อพิจารณาประเด็นเพิ่มเติม ดังนี้
  - ๑) กลุ่มจะต้องเปิดกว้างในการรับสมัครที่หลากหลาย ครอบคลุมทั้งเรื่องเพศ วัย ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส และสมาชิกต้องกระจายครอบคลุมพื้นที่ไม่กระจุกในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง โดยจะต้องมีสมาชิกกระจายอยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของจำนวนหมู่บ้าน/ชุมชนทั้งหมดในตำบล/ท้องถิ่นที่มีการจัดตั้งกองทุนนั้น
  - ๒) กรณีกองทุนสวัสดิการชุมชนที่อยู่ในเขตพื้นที่พิเศษ เช่น กรุงเทพมหานครฯ มีการแบ่งการปกครองเป็นเขต และในเขตมีชุมชนมากกว่า ๓๐ ชุมชนขึ้นไปโดยจะต้องมีสมาชิกกระจายอยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ของจำนวนหมู่บ้าน/ชุมชนทั้งหมดในตำบล/ท้องถิ่นที่มีการจัดตั้งกองทุนนั้น
  - ๓) กองทุนที่มีพื้นที่อยู่ในเขตเทศบาลนคร/เทศบาลเมือง เนื่องจากมีจำนวนชุมชนภายใต้การปกครองมากกว่า ๓๐ ชุมชน ให้ใช้เกณฑ์โดยจะต้องมีสมาชิกกระจายอยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ของจำนวนหมู่บ้าน/ชุมชนทั้งหมดในตำบล/ท้องถิ่นที่มีการจัดตั้งกองทุนนั้น
  - ๔) กองทุนสวัสดิการชุมชนระดับตำบล/เทศบาล ที่มีการจัดตั้งกองทุนระดับตำบล/เทศบาล ก่อนการยุบรวม ๒ ตำบลเป็น ๑ เทศบาล/ตำบล ตามประกาศของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ให้บูรณาการกองทุนเป็นกองทุนเดียวและเมื่อพื้นที่ ที่จัดตั้งกลุ่มมีการจัดสวัสดิการชุมชนอยู่แล้ว

และมีการเชื่อมโยงกันแล้วระดับเป็นกองทุนเดียว ให้พิจารณาตามหลักเกณฑ์การสนับสนุนกองทุนสวัสดิการชุมชน

ในกรณีตำบล/ท้องถิ่นมีการจัดตั้งกองทุนมากกว่า ๑ กองทุน ต้องมีการบูรณาการเชื่อมโยงการทำงาน /แผนงาน โดยมีกลไกร่วมในการบริหารกองทุนสวัสดิการชุมชนระดับตำบล/ท้องถิ่น อย่างน้อย ๑ ปี

๓. กองทุนสวัสดิการชุมชนที่จัดตั้งขึ้นแล้ว จะต้องมีความพร้อมเพื่อสวัสดิการที่มาจากสมทบของสมาชิกเป็นการเฉพาะ ซึ่งมีใช้เงินหุ้นหรือเงินฝากของสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ปกติ และได้รับการสนับสนุนการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการชุมชนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

๔. กองทุนสวัสดิการชุมชนจะต้องมีระบบการบริหารจัดการกองทุนที่ดี และมีธรรมาภิบาล ได้แก่ คณะกรรมการบริหารที่มาจากพรรคีสรรของสมาชิก มีการกำหนดสถานภาพการเป็นสมาชิกที่ชัดเจน มีระเบียบหลักเกณฑ์ของกองทุนที่ผ่านการเห็นชอบร่วมกันของสมาชิกโดยคำนึงถึงความยั่งยืนของกองทุน มีการจัดทำระบบบัญชีการเงินที่เป็นปัจจุบัน มีการจัดทำฐานข้อมูลสมาชิกและกิจการของกองทุน มีแผนหรือตัวชี้วัดการพัฒนาของกองทุนมีระบบการติดตามประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงานต่อสมาชิกและผู้เกี่ยวข้อง

๕. กองทุนสวัสดิการชุมชนนั้นจะต้องมีการจัดสวัสดิการให้กับสมาชิก ไม่น้อยกว่า ๓ ด้าน ตามความเหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นและความสามารถในการสมทบของสมาชิก เช่น สวัสดิการเกี่ยวกับเด็ก สุขภาพ การศึกษา อาชีพ รวมถึงมีการเชื่อมโยงหรือมีแผนที่จะเชื่อมโยงงานสวัสดิการกับงานพัฒนาด้านอื่นๆ ของชุมชน

การสนับสนุนงบประมาณกองทุนสวัสดิการชุมชนที่จัดตั้งใหม่ มีเกณฑ์ ดังนี้
กองทุนจัดตั้งใหม่ หมายถึง กองทุนสวัสดิการชุมชนที่มีการจัดตั้งขึ้นตามการส่งเสริมของโครงการนี้ (ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๒ เป็นต้นไป)

ใช้หลักเกณฑ์เดียวกันกับกองทุนสวัสดิการชุมชนที่จัดตั้งแล้ว มีข้อแตกต่าง ๒ ประการ คือ

๑. กองทุนนี้เป็นกองทุนที่จัดตั้งขึ้นใหม่ตามการส่งเสริมของโครงการสนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชน

๒. มีสมาชิกมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑๐๐ คน

กองทุนสวัสดิการชุมชนที่จัดตั้งแล้วและมีคุณภาพไม่ตรงตามหลักเกณฑ์ข้างต้น ก่อนการเสนอรับการสมทบ จะต้องมีการดำเนินงานพัฒนาด้านต่างๆ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์เสียก่อน

การคำนวณงบประมาณสมทบกองทุน

โครงการสนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชน มุ่งเน้นส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพของกองทุนสวัสดิการชุมชนให้เกิดความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน โดยจะสนับสนุนเงินสมทบกองทุนสวัสดิการชุมชนเมื่อกองทุนนั้นมีคุณภาพตามที่กำหนด ซึ่งมีหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

กองทุนสวัสดิการชุมชนที่จัดตั้งแล้ว โครงการจะสมทบให้เท่ากับจำนวนเงินสมทบสวัสดิการของสมาชิกที่มีอายุครบ ๑ ปี แต่ไม่เกิน ๓๖๕ บาทต่อคน (จำนวนสมาชิก และเงินสมทบ นับ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๒) เช่น กลุ่มมีสมาชิก ๑๐๐ คน และมีการสมทบต่อเนื่องมาตลอด มีเงิน

สมทบรวมกัน ๓๖,๕๐๐ บาท โครงการจะสมทบ ๓๖,๕๐๐ บาท แต่หากเงินสมทบสวัสดิการของสมาชิกได้ ๕๐,๐๐๐ บาท โครงการก็จะสมทบให้ ๓๖,๕๐๐ บาท แต่หากเงินสมทบสวัสดิการของสมาชิกเท่ากับ ๒๕,๐๐๐ โครงการจะสมทบ ๒๕,๐๐๐ บาท

กองทุนสวัสดิการชุมชนที่จัดตั้งใหม่ โครงการจะสมทบสวัสดิการเท่ากับจำนวนเงินสมทบสวัสดิการของสมาชิกที่มีอายุครบ ๑ ปี รวมกันแต่ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาทต่อกองทุน ถ้ากลุ่มจัดตั้งแล้วมีเงินสมทบของสมาชิก เท่ากับ ๑๐๐,๐๐๐ บาท โครงการจะสมทบให้ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ถ้ากลุ่มมีเงินสมทบสวัสดิการมี ๑๕๐,๐๐๐ โครงการจะสมทบ ๑๐๐,๐๐๐ บาท แต่หากเงินสมทบสวัสดิการมี ๘๐,๐๐๐ บาท โครงการจะสมทบ ๘๐,๐๐๐ บาท

ในปีงบประมาณ ๒๕๕๔ รัฐบาลได้อนุมัติงบประมาณสมทบโครงการสนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชน จำนวน ๘๐๐ ล้านบาท เพื่อให้การดำเนินการสนับสนุนโครงการฯ อย่างต่อเนื่อง จึงมีหลักเกณฑ์การพิจารณากองทุนที่ขอรับการสมทบงบประมาณรอบที่สอง ดังนี้

เกณฑ์การพิจารณาคุณสมบัติของกองทุนที่สามารถนำเสนอโครงการเพื่อขอรับงบประมาณสมทบกองทุนในรอบที่สอง มีดังนี้

- ๑) เป็นกองทุนที่ได้รับการพิจารณาสมทบงบประมาณกองทุนจากคณะกรรมการสนับสนุนการขับเคลื่อนการจัดสวัสดิการชุมชนจังหวัดและกรุงเทพมหานครในรอบแรก
- ๒) สมาชิกและผู้รับประโยชน์ของกองทุนสวัสดิการชุมชนมีความหลากหลายครอบคลุมกลุ่มคน รวมถึงเยาวชน คนชรา คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส และสมาชิกกระจายพื้นที่ในตำบล รวมทั้งมีแผนการพัฒนาและขยายจำนวนสมาชิกให้ครอบคลุม
- ๓) มีเงินกองทุนสวัสดิการชุมชนที่มาจากสมาชิกสมทบ และได้รับการสนับสนุนการดำเนินงานเกี่ยวกับสวัสดิการชุมชนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๔) มีระบบการแสดงผลงานการเงินทุก ๖ เดือน การบริหารกองทุนที่ดีมีความชัดเจน ทั้งคณะกรรมการ สมาชิก ทะเบียน/ข้อมูลสมาชิก ระเบียบหลักเกณฑ์ของกองทุน ระบบบัญชีการเงิน แผนการพัฒนาองค์กร และการรายงานผลการดำเนินงานต่อสาธารณะ
- ๕) มีการจัดสวัสดิการชุมชนพื้นฐานไม่น้อยกว่า ๓ เรื่อง เช่น เกิด เจ็บ ตาย การศึกษา อาชีพ ที่ดูแลสมาชิกและคนในชุมชน และเชื่อมโยงสวัสดิการกับการพัฒนาอื่นๆในชุมชน เช่น องค์กรการเงินชุมชน
- ๖) มีรายงานผลการดำเนินงานประจำปี (ส่งรายงานความคืบหน้าการดำเนินการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบล เป็นส่วนหนึ่งของเอกสารประกอบการเสนอรับการสนับสนุน)

การนับช่วงระยะเวลาเริ่มต้นของโครงการที่นำเสนอเพื่อขอรับงบประมาณสมทบกองทุนในรอบที่สอง

- ๑.) สำหรับกองทุนที่จะขอรับงบประมาณสมทบรอบที่สองให้พิจารณาวันครบปีตรงกับวันที่ได้รับการอนุมัติงบประมาณจากคณะกรรมการโครงการสนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชนในครั้งแรก
- ๒.) การเตรียมเอกสารในการเสนอขอรับการสมทบงบประมาณกองทุนสามารถทำได้ล่วงหน้า ๑ เดือนก่อนครบวันครบรอบปีและหลังจากวันครบรอบปีไม่เกินหกสิบวัน (โดยใช้วันที่ได้รับการอนุมัติในครั้งแรก) หากไม่เสนอภายในเวลาที่กำหนด ให้คณะกรรมการสนับสนุนการขับเคลื่อนสวัสดิการชุมชนจังหวัด

และกรุงเทพมหานคร ทำหนังสือชี้แจงและแจ้งขอยืดระยะเวลาต่อคณะกรรมการโครงการสนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชน

๓.) การนับจำนวนสมาชิกที่ครบปีให้นับจำนวนสมาชิก ณ วันที่อนุมัติงบประมาณจากคณะกรรมการโครงการสนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชนในครั้งแรก

๔.) การพิจารณาอนุมัติงบประมาณสมทบกองทุนรอบสอง ต้องมีการรายงานผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา

๕.) กองทุนที่อนุมัติรอบสุดท้ายของปี(กองทุนที่เสนอในช่วงเดือนกันยายนซึ่งเป็นช่วงสิ้นปีงบประมาณ) การเสนอในรอบสองให้มีการพัฒนามาก่อนครบปีล่วงหน้าได้ ๖๐ วัน